

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Commentaria et disputationes scholastica in Summam D.
Thomae Aquinatis**

Nazarius, Johannes P.

Coloniae, 1621

Articvlvs II. Vtrum in Christo fuerit fomes peccati.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82325](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82325)

Probat
id fieri non
posse.

ULTIMA PARS *Controuersia*. An assumptio potuerit à Verbo natura à culpa, & reatu purgata, sed habitibus vitiorum subiecta? In hac etiam difficultate dissentiunt duo supradicti expositores: Negat enim Suarez loco supra notato, naturam cum talibus habitibus in ea perseverantibus assumi posse; Vasq. autem ait hoc esse possibile. Mihi tamen opinio Suar. videtur esse probabilior, & diuinæ bonitati ac infinitæ Christi dignitati & sanctitati consonantior. Et probatur, Primo: quia non potest Deus assumere errorem vel falsitatem: ergo multo minus assumere poterit habitus vitiorum, qui peiores sunt & magis fugiendi. Secundo, quia hæc vitia, nec per se appetibilia sunt, nec ad honestum finem possunt per se conferre. Tercio, quoniam his repugnat Deificari & sanctificari, cum ex sui natura ad peccatum inclinent. Quarto: quia licet hæc vitia peccata non sint, de ordinationem tamen intrinsece claudunt hoc ipso, quod ad peccatum inclinant: ac proinde etiam rectæ rationi repugnant; ergo à Deo optimo, & sapientissimo non possunt assumi.

Vasquez
responsiones
confutans.

Huius argumenti respondet Vasq. Ad primum negat antecedens: sed illud esse verum probat Suarez supra disp. 24. sect. 3. in fine pluribus valde probabilibus argumentis. Ad secundum nihil respondet. Ad tertium ait Verbum ea tantum assumpta sanctificasse, quæ erant capacia sanctitatis, & iustitiæ quales non sunt habitus vitiosi: & hac (inquit) ratione potuit. Deus assumere naturam aliquis bruti, quam assumptione non sanctificasset: Sed in hac respons. duo sunt manifeste falsa. Primum est, non omne assumptibile esse sanctificabile: Nam, cum duplex sit sanctitas, vt supra diximus, quest. 7. art. 1. Controv. 2. altera quæ fit vniione hypostatica formaliter primo aut secundario, & altera quæ fit per gratiam & virtutes, ac dona ad gratiam consequentia; licet non omne assumptibile sit capax huius posterloris sanctitatis, omne tamen assumptibile hoc ipso quod assumptibile est, capax est prioris sanctitatis, quæ fit vniione ipsa hypostatica; per se primo quidem in iis quæ immediate & secundum se ipsam assumuntur, vt est humanitas & eius partes: vniõ enim hæc summa sanctitas est possibilis creaturæ communicari. Secundario vero & per quandam participationem deriuatur hæc sanctitas ad accidentia coassumpta, tam ex parte animæ quam ex parte corporis.

Secundum in eadem responsione falsum est, habitus vitiosos esse negatiue tantum incapaces sanctificationis: cum enim ad peccatum inclinet, & suapte natura sint inordinati, ac priuati rectitudine, quæ est secundum rectam rationem, repugnantiam habent cum sanctitate positiuam ac proprie dictam.

Ad quartum respondet, ideo teneri quemlibet prudentem pro posse vitiosos habitus euitare, quia ad malum inclinant & præstant facilitatem & promptitudinem ad malum, quod quisque prudens vitare debet: At si Deus hos habitus assumeret, non esset imprudens: quia nullum assumptæ naturæ periculum immineret peccandi. Hanc vero responsionem nullius esse valoris patet ex dictis: licet enim nullum delinquendi periculum esset in assumpta natura; quia tamen habitus vitiosi per se mali sunt hoc ipso, quod inclinant ad malum & deordinationem includunt rectitudinis oppositam, implicat eos à Deo, qui summa sanctitas & iustitia est, assumi. Et confirmatur: quia peccatum repugnat assumptæ humanitati: quia in eo priuatio est debite rectitudinis. Confirmatur secundo: quia habitus & a-

Naz. in D. Thom. 3. partem.

Actus non differunt, nisi sicut perfectum & imperfectum; igitur si actus repugnat assumptioni aut vniõni, eidem etiam repugnat habitus: constat autem ex dictis actum vitiosum repugnare assumptæ humanitati; igitur eidem etiam repugnabit habitus vitiosus.

PRIMA CONCL. Christus, vt homo, siue secundum vnitatem sibi personaliter humanitatem, peccare non potuit, nec secundum Dei potentiam ordinariam, nec secundum Dei potentiam absolutam. Hæc conclusio patet ex prima parte controuersia, & ex dictis supra q. 7. art. 1. Controv. 2.

SECUNDA CONCL. Duæ rationes Thomistarum superius examinatae, & explicatae probant optime prædictam conclusionem. Hæc est contra Vasquezium, & patet ex dictis in prima parte Controv.

TERTIA CONCL. Non fuit possibile Deum assumere humanitatem infectam peccato originali, aut macula ex actuali peccato relicta. Hæc patet ex secunda parte Controuersia.

QUARTA CONCL. Non fuit possibile humanitatem à Verbo assumptam peccare peccato, quod sit causa separationis, & in eodem instanti à Verbo separari. Hæc patet ex tertia parte Controv.

QUINTA CONCL. Posset Deus naturam assumere, quæ in proprio supposito peccauerit, emundando eam à culpa in ipso assumptionis instanti. Hæc patet ex 4. parte Controv. & declaratur: quia in eodem instanti potest esse primum non esse culpæ, & primum esse personale Verbi in humanitate.

SEXTA CONCL. Valde probabile est, posse Deum naturam ante peccatricem assumere, expellendo ab ea culpam, & relinquendo reatum pænæ temporalis. Hæc patet ex quinta parte Controv.

ULTIMA CONCL. Non fuit possibile Deum assumere naturam prius peccato infectam, expulsa macula, & reatu peccati, sed remanentibus in ea habitibus vitiorum. Hæc patet ex vltima parte Controv.

CONTRA primam concl. sunt argumenta Dur. & aliorum, quæ referunt & soluunt Capr. in allegata disp. 12. Med. super hoc art. & Aluar. disp. 68.

CONTRA secundam concl. sunt argumenta Dur. & Vasq. quæ facile diluuntur ex dictis.

CONTRA tertiam concl. sunt argumenta, quæ tangunt & soluunt Med. & Aluar. inter argumenta contra primam conclusionem.

CONTRA quartam concl. est argumentum supra tactum & solutū; quod etiam affert & soluit Suarez.

CONTRA sextam conclus. sunt duo argumenta Vasq. superius allata & soluta.

CONTRA vltimam concl. sunt duo argumenta; quæ tangit Vasq. quorum solutio patet ex dictis in vltima parte Controv.

ARTICVLVS II.

Vtrum in Christo fuerit fomes peccati.

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod in Christo inf. q. 27. a. 1. fuerit fomes peccati. Ab eodem enim principio deriuatur fomes peccati, & passibilitas corporis, siue mortalitas, scilicet ex subtractione originalis iustitiæ: per quam simul inferiores vires anime subdebantur rationi, & concupiscentia animæ. Sed in Christo fuit passibilitas corporis, & mortalitas. Ergo etiam in eo fuit fomes peccati.

Præterea: Sicut Dam. dicit in 3. lib. Beneplacito diuinæ voluntatis mittebatur caro Christi pati, & operari, quæ propria. Sed proprium est carni, vt concupiscat delectabilia sibi. Cum igitur nihil aliud sit fomes, quam concupiscentia (vt dicitur in Glo. Rom. 7.) videtur, quod in Christo fuerit fomes peccati.

Vñ 3 Præterea

Præterea: Ratione fomitis peccati, caro concupiscit aduersus spiritum: ut dicitur Gal. 5. Sed tanto spiritus ostenditur fortior, & magis dignus corona, quanto magis superat hostem, scilicet concupiscentiam carnis: secundum illud 2. Timoth. 2. Non coronabitur, nisi qui legitime certauerit. Christus autem habuit fortissimum, & victoriosissimum spiritum, & maxime dignum corona, secundum illud Apoc. 6. Data est ei corona, & exiuit vincens, ut vinceret. Videtur ergo quod in Christo maxime debuerit esse fomes peccati.

Sed contra est, quod dicitur Matth. 1. Quod in ea natum est, de Spiritu sancto est. Sed Spiritus sanctus excludit peccatum, & inclinationem peccati, quæ importatur nomine Fomitis. Ergo in Christo non fuit fomes peccati.

Alia errationali. c. 2. g. 56. a. 4. Respondeo dicendum, quod sicut supra dictum est, Christus perfectissime habuit gratiam & omnes virtutes. Virtus autem moralis, quæ est in rationali parte animæ, eam facit esse rationi subiectam: & tanto magis, quanto perfectior fuerit virtus: sicut temperantia concupiscibilem, & fortitudo, & mansuetudo irascibilem: ut in Secunda parte dictum est: ad rationem autem fomitis pertinet inclinatio sensualis appetitus in id, quod est contra rationem. Sic igitur patet, quod quanto virtus in aliquo fuerit magis perfecta, tanto magis in eo debilitatur vis fomitis. Cum igitur in Christo fuerit virtus secundum perfectissimum gradum, consequens est, quod in eo fomes peccati non fuerit, cum etiam iste defectus non sit ordinabilis ad satisfaciendum, sed potius inclinet ad contrarium satisfactioni.

Ad primum ergo dicendum, quod inferiores vires pertinentes ad sensibilem appetitum, naturaliter sunt obediabiles rationi: non autem vires corporales, vel humorum corporaliū vel etiam ipsius anime vegetabilis: ut patet in primo Ethic. Et ideo perfectio virtutis, quæ est secundum rationem rectam, non excludit passibilitatem corporis. excludit autem fomitem peccati: cuius ratio consistit in resistentia sensualis appetitus ad rationem.

Ad secundum dicendum, quod caro naturaliter concupiscit id, quod est sibi delectabile concupiscentia appetitus sensitui: sed caro hominis (quæ est animal rationale) hoc concupiscit secundum modum, & ordinem rationis. Et hoc modo caro Christi concupiscentia appetitus sensitui naturaliter appetebat escam, & potum, & somnum, & alia quæ secundum rectam rationem appetuntur: ut patet per Damascen. in 3. lib. Ex hoc autem non sequitur quod in Christo fuerit fomes peccati, qui importat concupiscentiam delectabilem, præter ordinem rationis.

Ad tertium dicendum, quod fortitudo spiritus aliqualis ostenditur, ex hoc, quod resistit concupiscentia carnis, sibi contrariantis, sed maior fortitudo spiritus ostenditur, si per eius virtutem totaliter caro comprimatur, ne contra spiritum concupiscere possit. Et ideo hoc competebat Christo: cuius spiritus summum fortitudinis gradum attingerat. Et licet non sustinuerit impugnationem interiorem ex parte fomitis, sustinuit tamen exteriorem impugnationem ex parte mundi, & diaboli: quos superando victoria coronam promeruit.

Sensus quasi.

Quid sit fomes peccati declarat S. D. infra quæst. 27. art. 3. Caietan. & Med. super hoc artic. Suarez in Commen. & latius Vasquez disp. 61. cap. 8. qui tamen immerito reiecit rationem fomitis in actu primo.

Forma Textus.

Concl. est: In Christo non fuit fomes peccati. Probat dupliciter. Primo: quia in Christo fuit virtus secundum perfectissimum gradum; ergo in eo non fuit fomes peccati. Antecedens probatur: quia Christus perfectissime habuit gratiam

A & omnes virtutes. Consequentia vero probatur: quia quanto virtus in aliquo fuerit magis perfecta, tanto magis in eo debilitatur vis fomitis; ergo, si in Christo fuit virtus secundum gradum perfectissimum, nullus fuit in eo fomes peccati. Probatur hoc assumptum: quia virtus moralis, quæ est in rationali parte animæ, eam facit esse rationi subiectam & tanto magis, quanto perfectior fuerit virtus; ergo quanto virtus in aliquo fuerit magis perfecta, & c. Antecedens probatur inductiue in temperantia, fortitudine, & mansuetudine. Consequentia probatur: quia ad rationem fomitis pertinet inclinatio sensualis in id, quod est contra rationem; ergo. Secundo probatur concl. quia defectus hic, qui nuncupatur fomes, non est ordinabilis ad satisfaciendum, sed potius inclinat ad contrarium satisfactionis; ergo.

Expositio Textus.

Huiusmodi articuli concl. esse fidei dogma certissimum probant Med. super hoc art. Suarez. disp. 4. sect. 2. ubi quadam aduersus hanc veritatem proponit & diuit argumenta: Vasq. disp. 61. c. 8. eandem concl. late probat ex Sanctorum dictis & Conciliorum definitionibus. Non placet tamen modus loquendi horum duorum expositorum asserentium in Christo fomitem fuisse extinctum, videntur enim supponere fomitem quandoque in Christo fuisse, talem prius naturam, quam exstingueretur, aut debitum in eo fuisse fomitem contrahendi; quorum vtrumque falsum esse declarat Christi conceptio facta virtute Spiritus sancti & assumptio in ipso conceptionis instanti facta ad unitatem Verbi personalem. Si namque personalis hæc unitas nullum potest in humanitate habitum vitiosum admittere, eo quod ad peccatum inclinet & inordinationem claudat, multo minus fomitem compatitur pro aliquo instanti nature, aut debitum contrahendi talem imperfectionem; cuius propria & solatrix est peccatum originale; à quo Christi generatio fuit immunis. Certe magis ac prius ad peccatum fomes inclinat, & prius etiam in inordinationem intime claudit, quam habitus vitiosi; igitur fomes magis, quam habitus vitiosi, repugnat assumptæ humanitati.

Controuersia Vnica.

An prima ratio S. Doctoris pro conclusione sit efficax; & an per Dei potentiam absolutam potuerit, aut possit à diuina persona fomes assumi?

Ratio prioris dubitationis est: quia non solum in Christo, sed etiam in quibusdam alijs, & præsertim in Ioanne Baptista fuerunt virtutes perfectæ, non in habitu tantum, sed etiam in exercitio: propter quod in diuina scriptura vocatus est iustitia; de eo namque Glossa exponit dictum illud Psalm. 84. Iustitia ante eum ambulabit: igitur si ratio Sancti Doctoris est efficax, probat etiam in Ioanne nullum exitisse fomitem peccati; quod communi Theologorum opinione falsum est. Huiusmodi dubitationi responder Caietan. hanc esse differentiam inter animam Christi & aliorum hominum, quod anima Christi statim habebat innocentiam, quantum ad elongationem à peccato; & ideo naturalis inclinatio animæ Christi secundum appetitum sensituum debuit subijci perfecte rationi per virtutum perfectionem: cæterorum autem animæ, etiam post sanctificationem in vtero, vulnerata remaneant in inclinatione.

elinatione naturali ad bonum sensitiuæ partis: & ideo non sufficit in alijs virtutis perfectio ad tollendum fomitem, sed in Christo tantum. Quæ expositionem, reiciunt omnes recentiores. Medina duo dicit. *Primum* est, potuisse id, quod fiebat per iustitiam originalem, in Christo suppleri per excellentiam virtutum, & gratiæ plenitudinem; quæ non erat in alijs. *Secundum* est; si prædicta non sufficiebāt, fuisse appetitum Christi sensitiuum impeditum, ne præueniret rationis imperium: Quod dictum sequitur Suarez; vel (inquit) addēda est virtutibus animæ Christi aliqua perfectio actualis, per quam anima sit ita semper actualiter disposita, vt præuenire possit motiones obiectorum sensibilibus. Vsq; *disp. 61 c. 8.* audacter pronunciat. rationem & causam allatam à S. Th. non esse sufficientem ad excludendum fomitem à assumpta humilitate, & impugnat prædictis dicendi modis, suam explicationem dicēs, propriam causam, ob quam non fuerit in Christo fomes peccati, fuisse, aut solam Dei visionem: sicut etiam in statu innocentie subiectio appetitus ad rationem non charitati, aut alicui habitui, aut operationi, sed peculiari Dei protectioni est adscribenda.

Resolut.
Rationem
D. Thome
sumptā ex
perfectiōne
propria gra-
tiæ, & vir-
tutum ani-
mæ Christi
probare ef-
ficaciter
conclusio-
nem.

M I N I vero longe aliter dicendum occurrit. Ad cuius euidentiam *Sciendum* est, aliud esse loqui de habitibus virtutum infusis secundum earum rationem & perfectionem absolute & simpliciter consideratam, & aliud esse loqui de eisdem habitibus secundum talem modum & excellentiam singularem, quam habent ex tali subiecto, & principio, ex quo dimanant. Nam, si de virtutum habitibus priori modo consideratis sermo sit, certum est habitum virtutis quantumcunq; perfectum existentem in parte animæ rationali, aut in appetitu sensitiuo, non posse sibi aut potētiæ superiori subijcere totaliter potētiā, in qua residet, aut aliam illi subordinatam, sed semper subditur vlti voluntati. Nam, vt ait S. D. in 1. 2. q. 71. art. 4. hoc interest inter formam rei naturalis, & habitus animæ; quod forma rei naturalis ex necessitate producit operationem sibi convenientem: vnde non potest esse simul cum forma naturali, actus forma contrarie; sicut non potest esse cum calore actus infrigidationis, neque simul cum leuitate, motus descensionis, nisi forte ex violentia exterioris mouenti: sed habitus in anima non ex necessitate producit suam operationem; sed homo virtute eo, cum voluerit: vnde simul habitus in homine existente potest non vti habitu, aut agere contrarium actum, & sic potest habens virtutem, proeuenire ad actum peccati, & q. 78. art. 2. ait, uti habitu non esse necessarium, sed subiacere voluntati agentis. Vnde (inquit) habitus diffinitur esse, quo quis vtitur, cum voluerit. Quod alibi sæpe repetit S. D. igitur virtus, quantumvis perfecta, absolute & simpliciter considerata non subijcit totaliter appetitum sensitiuum rationi; ac proinde nec fomitem excludit peccati. Si vero de virtutum habitibus loquamur secundum talem modum & excellentiam eorum singularem illis convenientem, prout sunt in tali subiecto, & quatenus ex tali principio deriuantur, dicendum est cum D. Tho. partem appetitiuam sensitiuam per eos fieri totaliter rationi subiectam: talis autem modus & excellentia solis conuenit virtutum habitibus assumptæ à Verbo humanitatis. Differunt enim gratia Christi & virtutes à gratia & virtutibus aliorum hominum. *Primo*, quod gratia habitualis fuit quodammodo Christo homini naturalis, vt ait S. Doct. supra *quest. 2. artic. vltimo*. quia causata fuit à diuina natura in Christo existerē, & eam à natiuitate habuit, & ex proprietate natiuitatis, prout sic con-

A ceptus est de Spiritu sancto, vt esset idem naturalis filius Dei & hominis. Quod idem dicendum est de virtutibus & donis ad gratiam consequentibus: Hæc autem non conueniunt gratiæ & virtutibus cæterorum hominum. *Secundo differunt*, quod gratia Christi habitualis est effectus consequens vnionem, vt ait idem S. Doct. supra q. 6. art. vltim. iuxta illud Ioan. 1. *Vidimus gloriam eius, sicut v-nigeniti à Patre plenum gratia, & veritatis*: quo (inquit) datur intelligi, quod hoc ipso, quod ille homo est v-nigenitus à Patre, habet, vt per vnionem insit illi plenitudo gratiæ, & veritatis: & q. 3. art. vlt. sic loquitur: *Gratia causatur in homine ex præsentia diuinitatis; sicut lumen in aere ex præsentia Solis: vnde dicitur Ezechiel. 43. Gloria Dei Israel ingrediebatur per viam orientalem, & terra splendebat à maiestate eius: præsentia autem Dei in Christo intelligitur secundum vnionem humanæ naturæ ad diuinam personam. Vnde gratia habitualis Christi intelligitur, vt consequens hanc vnionem, sicut splendor Solis.* Hoc autem cōstat cæteris hominibus minime conuenire. *Tertia differentia* ex prædictis consequens est, quod gratia Christi est gratia capitalis. *Primo*: quoniam, vt ait S. D. supra q. 9. art. 1. omnibus data est gratia per respectum ad gratiam Christi; iuxta illud Rom. 8. *Quos præsciuit, hos & prædestinauit conformes fieri imaginis filij sui, vt sit ipse primogenitus in multis fratribus.* *Secundo*, quia Christus perfectionem habet quo ad plenitudinem omnium gratiarum, dicente Ioanne: *Vidimus enim plenum gratiæ, & veritatis.* *Tertio*, quia virtutem habere influendi gratiam in omnia membra Ecclesiæ, secundum illud Ioan. 1. *De plenitudine eius omnes accepimus*, quod idem dicendum est de virtutum habitibus gratiam Christi consequentibus: Hæc autem gratiæ cæterorum hominum nequeunt conuenire.

Ex his sequitur primo, gratiam habitualement humanitatis personaliter Verbo coniunctæ, vt ita Verbo coniuncta est, vendicare sibi plenitudinem connaturalem, & rationem capitis seu fontis, ex quo cæterorum hominū gratiæ deriuantur.

Secundo sequitur, per gratiam exclusam fuisse penitus à Christi humanitate inclinationem peccandi: repugnat enim hæc inclinatio, seu fomes cum naturalitate gratiæ: Si namq; ex tali Christi natiuitate, qua ita conceptus est de Spiritu S. vt esset idem filius Dei & homo, fluit quasi naturaliter gratia, sicut splendor emicat ex Sole, non potest ex eadem natiuitate fluere propensio naturalis ad peccandum: nulla enim natura inclinari potest simul ad opposita. Et licet poruerit Deus humanam naturam assumere sine gratia ex vnione hypostatica profluente; quia tamē secundum ordinem incarnationis mysterio connaturalem ex vnione gratia deriuatur, vt splendor ex Sole, ideo semper in humanitate sic vnita Verbo esset inclinatio connaturalis ad gratiam & virtutes cū summa perfectione & plenitudine, cui inclinationi directe contrariatur fomes, qui dicit inclinationem ad peccandum; & ideo etiam in tali assumptione nullus esset fomes in assumpta humanitate. Cum ergo S. D. hic ex summa gratiæ & virtutū Christi perfectione deducit in Christo nullū peccati fomitem extitisse, de perfectione loquitur virtutibus illis conueniente, non secundū solam earum rationē simpliciter consideratā, sed etiam secundum oēm perfectionem, quam habet in ordine ad Christū; ratione cuius habent, vt sint illi connaturales, & vt sint capitales, ac veluti fons perennis, ac minime defectibilis; esse vero connaturale & capitale, maxima perfectio est; & in hoc videtur esse posita vis probationis D. Thomæ, quam non viderunt prædicti recentiores.

SECUNDA PARS Controversia. An per Dei potentiam absolutam poterit cum assumpta humanitate fomes assumi. Vasquez in allegata disput. 61. cap. 8. n. 55. duo dicit. Primum est, potuisse, ac posse Deum assumere naturam cum motibus appetitus inordinatis. Secundum est, si naturam humanam cum his motibus assumeret, fore ut vere diceretur, naturam humanam assumpsisse cum fomite. Oppositam sententiam, ut probabilior sequitur Suarez disp. 34. sect. 2. in fine.

Resolut. Huius difficultatis definitio pendet ex ijs, quæ diximus pro solutione præcedentis dubitationis: ostendimus enim ex perfectione gratiæ Christi, quæ attenditur etiam penes ordinem ad unionem hypostaticam, Christi gratiam & virtutes, omnem ab humanitate Christi excludere inclinationem ad peccandum; ac proinde motum omnem inordinatum & fomitem. Et probatur etiam ex doctrina S. Th. in 3. dist. 12. q. 2. art. 1. & 2. sic arguendo: Christo repugnat peccare posse, aut habere potentiam peccandi: at si in Christo posset esse fomes, in eo posset esse potestas peccandi; ergo. Maior est. D. Th. in dictis locis. Minor probatur: quoniam, ut ait ibi S. D. art. 2. Potentia peccandi est potentia ordinata ad peccandum: at fomes est potentia ordinata ad peccandum; quia est appetitus ut inclinatus ad bonum secundum sensum contra ordinem rationis; ergo. Confirmatur primo: quia Christus non solum ex vi unionis qua erat Deus & homo, sed etiam quia venerat peccata tollere, debuit esse quam maxime distans à peccato; at magis distat à peccato, qui non solum peccare non potest ob extrinsecam Dei protectionem, sed etiam caret omni inclinatione ad peccatum; ergo Christus nullam potuit habere inclinationem ad peccandum. Confirmatur secundo: quia Christus ut homo viator fuit perfectissimum exemplar omnium bonorum operum, & dux & lex ac regula animata, dirigens nos in viam rectam; igitur omnis ei debetur rectitudo, & eidem omnis repugnat obliquitas; at fontes magnam habet obliquitatem & inordinationem; ergo repugnat Christo Deo & homini viatori. Denique confirmatur: Quia Christus ex vi unionis hypostaticæ magis elongatur à peccato, quam beati: isti ex vi beatitudinis perfectæ carent omni inclinatione ad peccatum; ergo multo magis Christus. Maior probatur: quia magis Deificatur humanitas unionem hypostaticam, quam beatitudo visione beatifica, & perfectæ gloriæ animæ simul & corporis. Minor patet ex dictis in multis præcedentibus Controversiis, & ex communi doctrina.

Conclus. PRIMA CONCLUS. Ratio prima S. Doct. in textu deducta, & probat efficaciter conclusionem. Hæc patet ex dictis in 1. p. Controversia.

SECUNDA CONCLUS. Nec per Dei potentiam absolutam potuit esse peccati fomes in Christo. Hæc est contra Vasq. & patet ex dictis in secunda parte.

Obi. 1. cons. 1. conclus. sol. CONTRA primam conclus. est ratio dubitandi in principio posita; cui satisficit, negando assumptum; quia licet in Ioanne & quibusdam alijs fuerint virtutes secundum earum perfectionem essentialem, & etiam secundum statum heroicum, non tamen habuerunt eum modum perfectionis, & eam excellentiam quam habuerunt in Christo, qui erat Deus & homo: erant enim illi connaturales, & in ordine ad virtutes ceterorum hominum erant exemplares & capitales; & ideo ex sui ratione fomitem excluderant.

Obi. 2. CONTRA eandem conclus. argumentatur Vasq. Quia virtutes, quæ sunt in parte animæ nostræ irrationali, non possunt reprimere omnes motus

appetitus, & illius inclinationem ad eos omnino impedire, sed solum ipsam inclinationem appetitus minuere, non quidem intrinsece, (sic enim tandem finiretur,) sed extrinsece, ex quo provenit, ut nunquam finit aut extingui possit, licet et per habitus vitiorum minuitur inclinatio ad virtutem, sed non extinguitur; quia non minuitur intrinsece sed extrinsece, scilicet per contrariam inclinationem illi additam: ergo neque in Christo, &c. **Resp.** Antec. verum esse de virtutibus simpliciter & absolute sumptis, non autem ut sunt tali subiecto connaturales: sic enim ratione connaturalitatis opposita ad peccata inclinationem non tantum extrinsece minuunt, sed etiam per modum intrinsecæ perfectionis excludunt: pro ut scilicet tale subiectum connaturalem, & sufficientem habet virtutem omnium causam, ex qua veluti proprietates emanant, ut ante diximus.

CONTRA secundam conclus. argumentatur Vasquez. primo: Quia supposito præsertim increato sustentanti alienam naturam non incumbit peculiaris cura dirigendi illam ad operationem; ergo nihil esset indecens, si Deus, qui posset assumere naturam bruti, assumeret etiam naturam humanam cum motibus inordinatis. Antec. probatur: quia non apparet, qua obligatione teneri possit suppositum diuinum ad reprimendos motus naturæ humanæ, quam assumpsit. **Resp.** falsum esse antec. ut supra ostensum est. Ad probationem dico suppositum diuinum nulla externa lege teneri, sed naturali suæ sapientiæ rectitudine, qua omnia operatur suæ consona bonitati.

Secundo: Nihil obstat, quo minus natura humana propagata ex Adamo per naturalem generationem, & natura prius infecta peccato originali assumeretur à Verbo cum motibus inordinatis, qui tunc non solum ad peccatum inclinerent, sed etiam à peccato essent ad agonem ex sola Dei voluntate relictæ. **Resp.** Negando anteced. quamvis ex Adamo per naturalem generationem propagata, & prius natura peccato infecta potuisset assumi, in ipso tamen assumptionis instanti ex vi assumptionis & unionis hypostaticæ ab omni peccati macula mundaretur, & ab ea peccati fomes, & omnis inclinatio ad motus inordinatos excluderetur. Cetera ad hunc articulum pertinentia vide apud expositores.

ARTICVLVS III.

Utrum in Christi fuerit ignorantia.

Ad tertium sic proceditur. Videtur, quod in Christo fuerit ignorantia. Illud enim vere fuit in Christo, quod sibi competit secundum humanam naturam, licet ei non competat secundum diuinam, sicut passio, & mors. Sed ignorantia conuenit Christo secundum humanam naturam: dicit enim Damasc. in 3. lib. quod ignorantem, & seruilem assumpsit naturam; ergo ignorantia vere fuit in Christo.

Præterea: Aliquis dicitur ignorans per notitiam defectu. Sed aliqua notitia defuit Christo: dicit enim apost. 2. ad Cor. 5. Eum qui non nouit peccatum, pro nobis peccatum fecit; ergo in Christo fuit ignorantia.

Præterea: Isa. 8. dicitur, Antequam sciat puer vocare patrem suum, & matrem suam, auferetur fortitudo Damasci. Puer autem ille est Christus. Ergo in Christo fuit aliquarum rerum ignorantia.

Sed contra: Ignorantia per ignorantiam non tollitur: Christus autem ad hoc venit, ut ignorantias nostras auferret: venit enim, ut illuminaret hos, qui in tenebris, & in umbra mortis sedent; ergo in Christo ignorantia non fuit. **Respondeo dicendum,** quod sicut in Christo fuit plenitudo 9. 7. 4. 9. 1. 1.